

18 Μαρτίου 2020

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, Είναι πολύ δύσκολο να διηγηθεί κανείς τόσο μεγάλα έργα!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης.

Συνέχεια από εδώ: <http://www.diakonima.gr/?p=486232>

Και αυτά, λοιπόν, μεν για τα πριν από τη χειροτονία του· για τα αμέσως κατόπιν δε, οπότε τέθηκε επί κεφαλής τόσων πολλών, όπως και παραπάνω ήδη αναφέραμε, όταν προσκλήθηκε από την κοινή ψήφο, μάλλον δε από τη φωνή του ίδιου του Θεού, και τι δεν έκανε με τον προφορικό λόγο από όσα έπρεπε;

Τι δε από τα έργα άφησε έστω και προς στιγμήν άπρακτο απ' όσα εγνώριζε ότι βοηθούν στη χειραγωγήση στον ασφαλή δρόμο της σωτηρίας, αυτός που τους μεν πρακτικούς υπερκέρασε με τα λόγια του ως προς το αγαθό αποτέλεσμα, αποδείχθηκε δε με τα έργα του ισχυρότερος από αυτούς που μια ζωή την έφαγαν εντρυφώντας μέσα στα βιβλία;

Και, θα λέγαμε καλύτερα, ότι τους πρακτικούς και τους εμπειρικούς μεν τους ενίκησε στα έργα, ενώ αυτούς που θεωρούσαν τους εαυτούς τους δόκιμους στη σοφία και βαθυστόχαστους τους άφησε πίσω με τη δεινότητα του λόγου του, και

στη συνέχεια, τονίζοντας και για τους δύο την αξία της θεωρητικής και πρακτικής τελειότητας, τους προεγύμναζε για τον αγώνα της αρετής, νουθετώντας τους, παρηγορώντας και στηρίζοντάς τους στις πτώσεις τους με τους καλούς του λόγους, αλλά και έμπρακτα προβάλλοντας τον ίδιο τον εαυτό του σαν ζωντανό παράδειγμα με το να γίνεται ο ίδιος -κατά τον Απόστολο- τα πάντα για τους πάντες, έτσι που κανείς από την ολιγωρία του να μη χάσει τα στεφάνια της νίκης που ο Κύριος έταξε στους αγωνιστές του καλού αγώνα.

Και ποιος τάχα μπορεί να πλέξει επάξιο εγκώμιο για όλα όσα ο άγιος μετήλθε - μέσα από την ποιμαντική του διακονία- με ένα και μόνο σκοπό, τη σωτηρία των ανθρώπων, όπως την επιείκεια του προς όσους από άγνοια ή ραθυμία παρεξέκλιναν από την ευθεία οδό, ύστερα όμως μετανοούσαν και, ακολουθώντας την ευλογημένη οδό της επιστροφής στο θέλημα του Θεού, προσέτρεχαν στην σπλαχνική αγκαλιά του;

Και, από την άλλη μεριά, την άκαμπτη και ασυμβίβαστη στάση του προς τους πνευματικά απαίδευτους και αυθάδεις, που επέμεναν στην εκτροπή τους προς τα χειρότερα, ώστε μέσα από την αντίθεση της αυστηρότητας και της επιείκειας να συνθέσει ένα φάρμακο που να οδηγεί σε μία και την αυτή θεραπεία, δηλαδή τη σωτηρία, και, τέλος, όλη εκείνη την πολύμορφη καθοδήγηση και ατομική βοήθεια, που απλόχερα χάριζε σε όλους εκείνους που έτρεχαν κοντά του, είτε από έξω, δηλαδή από τον κόσμο, είτε μέσα από το Άγιο Όρος;

Έτσι λοιπόν, με ήθος αποστολικό και με όλα τα μέσα καθοδηγούσε το ποίμνιο, χωρίς παράλληλα να είναι αμέτοχος της θαυματουργικής ενεργείας και χάριτος, όπως φανερώνουν οι μέχρι ακόμα και σήμερα διασωζόμενες μαρτυρίες όλων εκείνων που είχαν την καλή τύχη να τους διαποιμάνει στη χλόη της ευσεβούς πολιτείας, και που σε τίποτε δεν υστερούν από παρόμοιες, παλιές και σύγχρονες, ανάλογες θαυμαστές διηγήσεις.

Όμως, αν και το ξεκίνημα αυτό της πνευματικής του διακονίας πολλές του έδωσε τις αφορμές για την πιο πέρα πρόοδο και ανέλιξή του και για μεγάλο διάστημα μπόρεσε με καρτερία να επιδοθεί στη φροντίδα των ποιμνίων που του εμπιστεύθηκε ο Θεός και με πραότητα να υπομείνει το χωρισμό του από την αγία ησυχία, που τον εξέθρεψε και τον άνδρωσε σε μέτρα τελειότητας, εντούτοις, σαν ερωτοχτυπημένος θα λέγαμε από την ομορφιά της, πάντα σ' αυτήν έτρεχε το μυαλό του, παρόλο που ποιος σαν κι αυτόν κατόρθωσε να έχει πάντα σταθερά και αμετεώριστα προσηλωμένο το νου του στο Θεό, έστω και αν πηγαινοερχόταν καταμεσίς στο πλήθος;

Έτσι, λοιπόν, με μια γρήγορη και αποφασιστική κίνηση σπάει τα δεσμά και,

παραμερίζοντας ό,τι τον εμπόδιζε, εναποθέτει και πάλι τον εαυτό του στα φτερά της αγαπημένης του ησυχίας, ψάλλοντας με την καρδιακή του προσευχή μαζί με τον Δαβίδ «εν σκέπη των πτερύγων σου σκεπάσεις με», και επιστρέφει πάλι στη Μεγίστη Λαύρα του αγίου Αθανασίου, όπου στα μέτρα τού δυνατού ζούσε μακριά από τους ανθρώπους, ενώπιος ενώπιω με τον εαυτό του και το Θεό. Γιατί δεν υπέμεινε τώρα όπως πριν τη συγκατοίκηση με τους άλλους μέσα στο μοναστήρι, αλλά έφυγε έξω στην ερημιά, μακριά από τον ανθρώπινο θόρυβο.

[Ύστερα από σύντομη παραμονή στην Ι. Μονή Εσφιγμένου, ως ηγούμενος με διακόσιους μοναχούς, επιστρέφει πάλι στο ησυχαστήριο του αγίου Σάββα κοντά στη Μεγίστη Λαύρα. Εκεί διαμόρφωσε και έγραψε τη λεγόμενη «Θεωρία» περί τον ακτίστου φωτός.]

Μέχρι του σημείου αυτού, λοιπόν, εύκολα προχωρούσαν τα πράγματα και, όπως συνηθίζεται να λέμε, καλά έτρεχε το νερό στο αυλάκι της ζωής του αγίου, για μας δε ο λόγος της αφήγησης ήταν στρωτός με ελάχιστες έως καθόλου δυσκολίες· από εδώ και πέρα όμως πως να διαχειρισθεί κανείς τα γεγονότα, κι ακόμα ποιον από τους δύο δρόμους να διαλέξει, χωρίς να διακινδυνεύσει;

Επειδή με το να απαριθμήσει κανείς με ακρίβεια όλες τις πράξεις και τους λόγους του αγίου και τους υπέρ της ευσέβειας αγώνες του, αλλά και τους κινδύνους στους οποίους εκτέθηκε, είναι πολύ δύσκολο και μόνο η δική του γλώσσα και διάνοια θα επαρκούσε για να διηγηθεί τόσο μεγάλα έργα.

Απόσπασμα από την εγκωμιαστική ομιλία του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Νείλου, (1379-1388) για τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά, όπως δημοσιεύεται σε μετάφραση στο βιβλίο, ο «Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς και το κίνημα του Ησυχασμού», των εκδόσεων Αρμός. Μετάφραση Η.Γ. Πετρόπουλου, επιμέλεια, σχόλια Αλεξάνδρου Σ. Κορακίδη δρ. Θεολογίας.